

Centar za ekologiju i održivi razvoj (CEKOR)
Center for Ecology and Sustainable Development
CEKOR, Korzo 15/13, 24 000 Subotica, SERBIA
Fax: 381 (0) 24 523 191, www.ckor.org

Za: g-đa Ana Brnabić, premijerka, predsednikvlade@gov.rs

g-din Aleksandar Antić, Ministar rudarstva i energetike, E-mail: kabinet@mre.gov.rs,
pr.kabinet@mre.gov.rs, ana.markovic@mre.gov.rs

g-đa Zorana Z. Mihajlović, Potpredsednica Vlade i ministarka građevinarstva, saobraćaja i
infrastrukture, kabinet@mgsi.gov.rs, press@mgsi.gov.rs

g-din Goran Trivan, Ministar zaštite životne sredine, info@ekologija.gov.rs,
aleksandar.vesic@eko.minpolj.gov.rs

OTVORENO PISMO

Poštovana predsednice Vlade Republike Srbije, poštovani Ministri

Želimo ovim otvorenim pismom da uputimo apel Vladi Republike Srbije o važnim problemima vezanim za širenje kopova uglja i izgradnji nove termocentrale Kostolac B, čiju ste lokaciju nedavno posetili.

Pre svega, zalažemo se za jaku domaću elektroprivredu, koja teži održivoj proizvodnji energije, zelenim radnim mestima, resursnoj efikasnosti, smanjenju energetske siromaštva i ispunjavanju klimatskih i energetske ciljeva EU.

Juče smo na javnoj raspravi u vezi Programa ostvarivanja Strategije razvoja energetike Republike Srbije do 2025. sa projekcijama do 2030. godine, za period do 2023. godine sa velikom zabrinutošću čuli da nije procenjen uticaj energetske planova (projekata) baziranih na uglju na makroekonomiju države, te da se osim kapitalnih troškova uopšte nisu razmatrali troškovi održavanja i upravljanja u vezi svih predviđenih objekata a naročito ekoloških mera-sistema za odsumporavanje i denitrifikaciju, troškovi i uticaji vezani za zdravlje stanovništva, i raseljavanje najugroženijih lokalnih zajednica. Nije data dinamička analiza povrata kapitala koja se proteže na 30 godina, a za koje vreme bi energetska efikasnost i obnovljivi izvori energije itekako povratili ta ista uložena sredstva. Drugim rečima, još jednom ukazujemo na to da se sama Strategija razvoja energetike kreće direktno protiv civilizacijskih obaveza Republike Srbije za smanjenje emisija koje izazivaju efekat staklene bašte i smanjenja negativnih uticaja uglja po životnu sredinu i zdravlje ljudi. Bez snažih i integralnih programa razvoja lokalnih zajednica koji bi uključivali obnovljive izvore energije, mera energetske efikasnosti i adaptacije na klimatske promene, pošumljavanja, razvoja nisko karbonskog saobraćaja, Srbija neće moći da izađe iz strukturne krize u kojoj se sada nalazi.

Sve je ovo očitovano u projektu Kostolac B, koji je samo vrh ledenog brega ekološke, socijalne i ekonomske loše energetske politike¹.

Ova centrala je već u fazi generalnog projekta u prekršaju prema najnovijim standardima za velika ložišta iz aprila ove godine i neshvatljivo je da EPS svesno ulazi u investiciju za koju je i pre početka izgradnje IZVESNO da će morati da se drastično rekonstruiše kako bi se uskladila sa EU standardima, odnosno da će građani Srbije na kraju morati da plaćaju višestruko više ovu investiciju. Kada se uzme

¹ <http://www.ekologija.rs/energetika-klimatska-politika-srbije-kriticki-osvrt-2-deo>

u obzir loš kvalitet uglja koji će biti sagorevan u novoj termocentrali, i kada se uzmu u obzir najgori scenariji emisija u vodu i vazduh, te njihovo rešavanje, i buduće takse na CO2, jasno je da ovaj projekat nema potrebnu efikasnost i ekonomsku opravdanost.

Zabrinuti smo jer trenutno vidimo da EPS u razvoju „svojih“ rudokopa u Kolubari i Kostolcu sistematski krši ljudska i imovinska prava građana koji žive u neposrednoj okolini rudokopa i termocentrala, te da se zakonske obaveze iz većeg broja zakona iz oblasti životne sredine, rudarstva, prostornog planiranja, građevinarstva jako loše ili nikako ne sprovode. Jedan primer je da EPS gasi elektro filtere u večernjim satima, da ne postoje automatska merenja kvaliteta vazduha u naseljima u okolini termocentrala i rudnika, i da dolazi do stalnih prekoračenja PM2,5 i PM 10 o čemu imamo i evidenciju.² Drugi primer je da EPS krši obavezu USPOSTAVLJANJA ZAŠTITNOG POJASA oko svih svojih rudarskih operacija od minimum 300m i time direktno narušava zdravlje i imovinu svih naselja u okolini (naselje Drmno, Veliki Crljeni i ostali rudokopi u Kolubarskom i Kostolačkom području). Zbog toga, imamo pucanje i rušenje kuća, sleganje terena, buka, vibracije, najteža zdravstvena stanja (kancer), nedostatak zdrave pijaće vode i ugroženost dece. Ovim putem tražimo u ime svih građana iz sela Veliki Crljeni, Drmno, Junkovac, Baroševac, Vreoci, Radljevo, Kličevac (koje predstavljamo po potpisanom ugovoru o saradnji) da se u svim ugljenokopima EPSa, i oko svih rudarskih operacija uspostavi zaštitni pojas A GDE JE TO NEMOGUĆE da se pristupi hitnom raseljenju. Veći broj lokalnih zajednica je u saradnji sa CEKOR-om izvršio reviziju stanja kuća, stanja zdravlja, te geoloških uticaja i potpisao peticije za raseljavanje. 347 građana naselja Drmno, a 191 u naselju Veliki Crljeni je potpisalo peticiju kojom traže raseljavanje zbog blizine kopa i negativnih uticaja po zdravlje i život tamo.

EPS i ministarstva su se do sada na ove apele oglašivali. Ovim putem tražimo od VAS hitnu akciju tj. sastanak sa Vama lično u narednih 20 dana na kome bi vam delegacija iz onaselja Velikih Crljena i Drmna predstavila svoje zahteve u vezi njihovog hitnog raseljavanja, jer su uslovi u kojima oni žive neizdrživi, a dosadašnji apeli nisu urodili plodom. Uprkos činjenici da je kop Veliki Crljeni po zvaničnoj izjavi EPSa napušten ipak EPS nastavlja da ga koristi kao aktivno odlagalište za kopove D, Tamnava Zapad. Naselje Drmno je zaokruženo budućim projektom pruge, odlagalištem rudokopa koje krši rudarski projekat, rudokopom Drmno, mlinom i trakastim transporterima za ugalj i termocentralom Kostolac B1 i B2.

Subotica, 26.7.2017.

S poštovanjem,

Nataša Đereg, direktor
Centar za ekologiju i održivi razvoj- CEKOR
Korzo 15/13, 24000 Subotica

---

² <https://bankwatch.org/campaign/coal/airpollution>